EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.5.2015.
COM(2015) 252 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Beļģijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2015. gada stabilitātes programmu

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Beļģijas 2015. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Beļģijas 2015. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu[1] un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību[2], un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu[3],

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas[4],

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropadome 2010. gada 26. martā piekrita Komisijas priekšlikumam sākt jaunu izaugsmes un nodarbinātības stratēģiju — "Eiropa 2020" –, kam pamatā ir ciešāka ekonomikas politikas koordinācija. Stratēģijā lielākoties pievērsta uzmanība galvenajām jomām, kurās jārīkojas, lai palielinātu Eiropas ilgtspējīgas izaugsmes potenciālu un konkurētspēju.

(2) Padome 2010. gada 13. jūlijā, pamatojoties uz Komisijas priekšlikumiem, pieņēma ieteikumu par dalībvalstu un Savienības ekonomikas politikas vispārējām pamatnostādnēm (2010.–2014. g.), un 2010. gada 21. oktobrī tā pieņēma lēmumu par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēm. Kopā tās veido "integrētās

[1] OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.
[2] OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
[3] COM(2015) 252.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

pamatnostādnes", ko dalībvalstis tika aicinātas ņemt vērā savā ekonomikas un nodarbinātības politikā.

(3) Padome 2014. gada 8. jūlijā pieņēma ieteikumu par Beļģijas 2014. gada valsts reformu programmu un sniedza atzinumu par atjaunināto Beļģijas 2014. gada stabilitātes programmu. Komisija 2014. gada 28. novembrī saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 473/2013[5] sniedza atzinumu par Beļģijas budžeta plāna projektu 2015. gadam[6].

(4) Komisija 2014. gada 28. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu[7], iezīmējot 2015. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Tajā pašā dienā Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu[8], kurā tā noteica Beļģiju kā vienu no dalībvalstīm, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.

(5) Eiropadome 2014. gada 18. decembrī apstiprināja prioritātes, lai veicinātu investīcijas, paātrinātu strukturālās reformas un īstenotu atbildīgu, izaugsmi veicinošu fiskālo konsolidāciju.

(6) Komisija 2015. gada 26. februārī publicēja 2015. gada ziņojumu par Beļģiju[9]. Tajā tika izvērtēti Beļģijas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti 2014. gada 8. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi. Ziņojumā par valsti ir ietverti arī padziļinātā pārskata rezultāti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu. Komisijas veiktā analīze ļauj secināt, ka Beļģijā ir makroekonomiskā nelīdzsvarotība, kurai nepieciešama politiska rīcība un uzraudzība. Jo īpaši risku joprojām rada preču ārējās konkurētspējas attīstība, kurai jāpievērš uzmanība, jo, konkurētspējai atkal pasliktinoties, tiktu apdraudēta makroekonomikas stabilitāte. Turpmāki pasākumi izmaksu parametru konverģences nodrošināšanai palēninātu nodarbinātības samazināšanos tirgojamo preču un pakalpojumu nozarēs. Vienlaikus jūtamu virzību uz to, lai tiktu mazināta vēsturiskā izmaksu atšķirība, varētu veicināt, novirzot nodokļus no darbaspēka uz citām nodokļu bāzēm. Valsts parāds joprojām ir liels, bet vairāki faktori mazina ar to saistītos makroekonomikas riskus.

(7) Beļģija 2015. gada 30. aprīlī iesniedza savu 2015. gada valsts reformu programmu un 2015. gada stabilitātes programmu. Abas programmas tika izvērtētas vienlaikus, lai ņemtu vērā to savstarpējo saistību.

(8) Uz Beļģiju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa, un tai piemēro pārejas noteikumu par parādu 2014.-2016. gadam. Komisija 2015. gada 27. februārī publicēja ziņojumu saskaņā ar LESD[10] 126. panta 3. punktu, jo netika sagaidīts, ka Beļģija gūtu pietiekamus panākumus ceļā uz atbilstību parāda noteikumam 2014.–2015. gadā, un 2014. gadā tika pārkāpusi budžeta deficīta atsauces vērtību (3 % no IKP). Analīzē secināts, ka būtu jāuzskata, ka tobrīd parāda kritērijs tika izpildīts un ka budžeta deficīta atsauces vērtības pārsniegums bija neliels, pagaidu un ārkārtas rakstura (metodoloģisko statistikas izmaiņu dēļ). Šī analīze joprojām lielā mērā ir spēkā. Valdība 2015. gada stabilitātes programmā plāno pakāpeniski uzlabot strukturālo bilanci, lai līdz 2018. gadam sasniegtu

[5] OV L 140, 27.5.2013, 11. lpp.
[6] COM(2014) 8800 final.
[7] COM(2014) 902.
[8] COM(2014) 904.
[9] COM(2015) 21 final/2.
[10] COM(2015) 112.

līdzsvarotu budžetu strukturālajā izteiksmē. Taču pārrēķinātā strukturālā bilance[11] norāda, ka strukturālais deficīts 2018. gadā būs 0,3 % no IKP. Valdība programmas darbības periodā neplāno sasniegt vidēja termiņa mērķi — pārpalikumu 0,75 % no IKP strukturālā izteiksmē. Sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP sasniegs savu maksimumu 106,9 % apmērā 2015. gadā un pēc tam pakāpeniski samazināsies līdz 102 % 2018. gadā. Šo budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams. Tomēr pasākumi plānoto budžeta deficīta mērķu sasniegšanai, sākot no 2016. gada, nav pietiekami konkretizēti. Pamatojoties uz Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka neto izdevumu pieaugumā 2015. gadā tiks ievērots izdevumu kritērijs. Taču pastāv risks, ka 2014.–2015. gadā varētu būt zināma novirze, ko galvenokārt rada novirze 2014. gadā. Ja politika netiek mainīta, pastāv arī risks būtiskai novirzei no nepieciešamās korekcijas virzībā uz vidējā termiņa mērķi 2015.-2016. gadā. Tādēļ ir nepieciešami turpmāki pasākumi abos gados. Pamatojoties uz savu stabilitātes programmas izvērtējumu un ņemot vērā Komisijas 2015. gada pavasara prognozi, Padome uzskata, ka pastāv risks, ka Beļģija neievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

(9) Federālā valdība ir vienojusies par apjomīgu pensiju reformu, kuras mērķis ir samazināt atšķirību starp faktisko un likumā noteikto pensionēšanās vecumu un pēdējo minēto palielināt. Priekšlaicīgas pensionēšanās vecums pēc 2016. gada tiks vēl palielināts, proti, līdz 63 gadiem vēlākais 2019. gadā, kā minimālo karjeras ilgumu nosakot 42 gadus. Ilgākā termiņā ir paredzēts likumā noteikto pensionēšanās vecumu palielināt no 65 gadiem līdz 66 gadiem 2025. gadā un līdz 67 gadiem — 2030. gadā. Plānots pakāpeniski ieviest uz kredītpunktiem balstītu pensiju sistēmu ar korekcijas mehānismiem, kas atbilst tādām demogrāfiskajām vai ekonomiskajām norisēm kā lielāks paredzamā mūža ilgums vai izmaiņas ekonomiskās slodzes koeficientā. Sekmīga konsolidācijas stratēģija, ar ko kompensē sabiedrības novecošanas ietekmi uz budžetu un nodrošina valsts finanšu stabilitāti ilgtermiņā, ir atkarīga no šīs pensiju reformas ātras īstenošanas. Tā kā joprojām ir daži stimuli, lai sekmētu gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātību, šīs pensiju reformas būtu jāveic vienlaicīgi ar nodarbinātības atbalsta pasākumiem un darba tirgus reformām, kas sekmē aktīvu novecošanu.

(10) Beļģijas nodokļu sistēmu raksturo augsts vispārējais nodokļu slogs, salīdzinoši augstas nodokļu likmes un šauras bāzes. Nodokļu slogs lielā mērā balstās uz darbaspēku. Rezultātā ir augstas darbaspēka izmaksas, kas neveicina darbavietu radīšanu, un augsts nodokļu īpatsvars, kas sekmē iekļūšanu bezdarba lamatās. Turklāt, lai daļēji mazinātu augstās nodokļu likmes, nodokļu bāzes parasti apdraud vairāki īpaši atbrīvojumi, atskaitījumi, samazinātas likmes un nodokļu izdevumi, kas rada efektivitātes zudumu un rada kropļojumus un iespējamas nepilnības. Daži nodokļu sistēmas aspekti ir videi kaitīgi. Ņemot vērā šos trūkumus, Beļģijai ir vairākkārt ieteikts vienkāršot un pārveidot savu nodokļu sistēmu, lai līdzsvarotu nodokļu slogu, novērstu nodokļu likumdošanas trūkumus un samazinātu dažreiz kaitīgo diferenciāciju, ko rada nodokļu nišas. Līdz šim ir gūti nelieli panākumi attiecībā uz visaptverošu nodokļu reformu, kas jo īpaši ietver nodokļu novirzīšanu no darbaspēka uz izaugsmi mazāk kropļojošām nodokļu bāzēm. Nodokļu bāzes, kuras ir iespēja paplašināt, ietver vides un patēriņa nodokļus un noteikta veida finanšu ienākumus. Nodokļu novirzīšanas no darbaspēka apvienošana ar nodokļu bāzes

[11] Strukturālā bilance, ko Komisija ir pārrēķinājusi, pamatojoties uz informāciju stabilitātes programmā, izmantojot kopīgi saskaņotu metodiku.

paplašināšanu (esošo nodokļu noteikumu, subsīdiju, atbrīvojumu vai atskaitījumu pārskatīšana) varētu uzlabot kopējo bilanci un nodokļu sistēmas godīgumu, atbalstīt nodarbinātību, uzlabot konkurētspēju un sasniegt sociālos un vides mērķus, kā arī cīnīties pret nodokļu nemaksāšanu un agresīvu nodokļu plānošanu.

(11) Strukturālās problēmas, kas raksturo Beļģijas darba tirgu, joprojām rada hronisku darbaspēka nepilnīgu izmantošanu un zemu kopējo nodarbinātības un aktivitātes līmeni. Trūkumi galvenokārt attiecas uz vāju saikni starp algām un produktivitāti un finansiālajiem stimuliem nestrādāt. Tāpat arī Beļģija saskaras ar augsti kvalificēta darbaspēka trūkumu un neatbilstību starp prasmēm, kādas tiek piedāvātas un kādas tiek pieprasītas. Dažādos valdību nolīgumos ir norādīts uz nepieciešamību pēc ciešākām saiknēm starp izglītības, apmācības un nodarbinātības dalībniekiem tā, lai uzlabotu valodu zināšanas, profesionālās zināšanas un izglītojošus pasākumus un izstrādātu alternatīvu apmācību studentiem un bezdarbniekiem. Taču progress ir lēns. Šie strukturālie faktori īpaši lielā mērā ietekmē dažas grupas darba tirgū, piemēram, jauniešus un gados vecākus bezdarbniekus un personas ar migrantu izcelsmi.

(12) Beļģijas novājinātā ārējā konkurētspēja turpina radīt makroekonomikas riskus tās ekonomikai. Beļģijas ekonomiku raksturo augstu darbaspēku izmaksu problēma, kas caurmērā ir lielāka nekā kaimiņvalstīs. Ir nepieciešamība darba samaksas pieaugumu labāk saskaņot ar produktivitāti un algu noteikšanu padarīt elastīgāku tā, lai uzlabotu ekonomikas pielāgošanās potenciālu. Ir veikti daži mērķtiecīgi pasākumi, lai samazinātu darbaspēka izmaksas konkrētām grupām un atalgojuma skalas lejasdaļā samazinātu atšķirības starp bruto un neto algām. Taču, lai šīs atšķirības novērstu pilnībā, būs nepieciešama papildu rīcība, kas ir atkarīga no algu noteikšanas sistēmas reformām. Izmaksu neizdevīguma palielināšanās ietver darbavietu zaudējumu un beigās radīs korekciju, ja šis jautājums netiks risināts. Citi būtiski izmaksu faktori uzņēmumiem ir energoresursu izmaksas un starpnieku uzņēmumu pakalpojumu izmaksas, kuras ir stingri reglamentētas un aizsargātas pret konkurenci. Tāpat arī ir plašas iespējas uzlabot to ārējās konkurences aspektu, kas nav saistīts ar izmaksu līmeni. Lai saglabātu un uzlabotu pašreizējo labklājības līmeni, lielāks uzsvars būs jāliek uz produktivitātes pieaugumu. Lai to sasniegtu, nepieciešama pastāvīga kustība virzībā uz produktiem un ar tiem saistītiem pakalpojumiem augstāk vērtības ķēdē, pamatojoties uz labākiem rezultātiem inovācijas jomā un pētniecības un izstrādes valorizāciju. Būtu jāsamazina administratīvās barjeras, un būtu jāveic pasākumi, lai sekmētu uzņēmējdarbību un atraisītu uzņēmējdarbības dinamiku. Ļoti zemais jaundibināto uzņēmumu skaits liek domāt, ka uzņēmējdarbības vide nav labvēlīga jaunām darbībām un paplašināšanos. Pieaugoša konkurence mazumtirdzniecībā un profesionālo pakalpojumu jomā arī ir risināms uzdevums. Publiskās infrastruktūras nepilnību novēršana un kapitāla kvalitātes un pietiekamības uzlabošana, veicot papildu ieguldījumus, jo īpaši autotransporta un dzelzceļa infrastruktūras jomā, arī palielinātu valsts kopējo produktivitāti.

(13) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Beļģijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un to publicējusi 2015. gada valsts ziņojumā. Tā arī ir izvērtējusi stabilitātes programmu un valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Beļģijai adresētiem ieteikumiem. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai to lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Beļģijā, bet arī to atbilstību ES noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Eiropas Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot ES līmeņa ieguldījumu. Komisijas ieteikumi saskaņā ar Eiropas pusgadu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.

(14) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi Beļģijas stabilitātes programmu, un tās atzinums[12] ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā.

(15) Ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi valsts reformu programmu un stabilitātes programmu. Tās ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1.–4. ieteikumā.

(16) Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir arī veikusi analīzi par visas eurozonas ekonomikas politiku. Pamatojoties uz to, Padome ir sniegusi konkrētus ieteikumus, kas adresēti dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro. Beļģijai būtu arī jānodrošina šo ieteikumu pilnīga un savlaicīga īstenošana,

AR ŠO IESAKA Beļģijai 2015. un 2016. gadā rīkoties šādi.

1. Sasniegt fiskālo korekciju vismaz 0,6 % apmērā no IKP virzībā uz vidējā termiņa mērķi 2015.un 2016. gadā. Izmantot negaidītu papildu peļņu, lai panāktu vispārējās valdības parāda attiecības pienācīgu samazināšanos. Papildināt pensiju reformu, likumā noteikto pensionēšanās vecumu sasaistot ar paredzamo mūža ilgumu. Vienoties par fiskālo mērķu realizējamu sadalījumu starp visiem valdības līmeņiem.

2. Pieņemt un īstenot visaptverošu nodokļu reformu, kas paplašina nodokļu bāzi, nodokļu slogu novirza no darbaspēka un novērš neefektīvus nodokļu izdevumus.

3. Uzlabot darba tirgus darbību, samazinot finansiālos stimulus nestrādāt, konkrētām mērķa grupām uzlabojot piekļuvi darba tirgum un novēršot prasmju trūkumu un neatbilstību starp piedāvātajām un pieprasītajām prasmēm.

4. Atjaunot konkurētspēju, nodrošinot, ka, apspriežoties ar sociālajiem partneriem un saskaņā ar valsts praksēm, algas pieaug atbilstoši produktivitātes izmaiņām.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

[12] Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.